

Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõukogu aruanne 2025. aasta sihtasutuse tegevuse korraldamisest, juhtimisest ja järelevalve teostamisest

27.03.2026

Maaelu Edendamise Sihtasutus (MES) on isemajandav eraõiguslik juriidiline isik. Sihtasutuse asutaja on Eesti Vabariik ning asutaja õigusi teostab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Sihtasutuse tegevuse eesmärgid on toetada ja elavdada Eesti maapiirkondade ettevõtlust, luua paremaid võimalusi kapitalile ligipääsuks ning tõsta maapiirkondade ettevõtjate konkurentsivõimet. Eesmärkide täitmiseks mitmekesistab sihtasutus finantseerimisvõimalusi ettevõtluse arendamiseks, toetab maapiirkonna tasakaalustatud arengut, kujundab maaelu mainet ja aitab seeläbi luua maal paremaid elutingimusi. Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2025. aasta tegevus toimus nõukogu poolt kinnitatud tegevuseesmärkide ja eelarve alusel.

Sihtasutuse aruandeaasta tulemiks kujunes 4 038 553 eurot.

1. Võlakohustuste käendamine

2025. aasta käendustegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, 2025. aasta tegevuseesmärkidele ja eelarvele, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate ja mittetulundussektori võlakohustuste käendamise korrale (käenduste kava). Käenduste eesmärk on sihtasutuse kapitali toel lihtsustada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääsu rahalistele vahenditele.

Seisuga 31.12.2025 oli käendusportfelli suurus 69,3 miljonit eurot. 2025. aastal andis sihtasutus krediidasutustele laenukäendusi 26,8 miljoni euro ulatuses, mis võimaldas ettevõtjatel saada laene finantseerimisasutustelt summas 41,0 miljonit eurot. Kokku sõlmiti 2025. aastal 190 käenduslepingut ning anti käendusi 159 ettevõttele, kus töötas ligikaudu 1753 töötajat. Ettevõtetest 105 olid mikroettevõtjad, 48 väikeettevõtjad ja 6 keskmise suurusega ettevõtjad.

2. Laenutegevus

2025. aasta laenutegevus toetus sihtasutuse põhikirjale, 2025. aasta tegevuseesmärkidele ja eelarvele ning laenu taotlemise ja taotluse menetlemise korrale (laenamise kava). Laenutegevuse eesmärgiks on hõlbustada väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ligipääsu kapitalile ning parandada eraisikute ligipääsu kapitalile kodu rajamiseks maapiirkonda. Sihtasutus lähtus laene andes laenumeetmetest ja määratud sihtrühmadest. Sihtasutus väljastas laene nii omakapitalist kui ka finantskorraldusvahendite sihtfondidest.

Seisuga 31.12.2025 oli laenuportfelli suurus 125,15 miljonit eurot. 2025. aastal andis sihtasutus laene kokku summas 26,0 miljonit eurot, sõlmiti 229 uut laenulepingut. Sihtasutuse omakapitalist laenati 2025. aastal 21,1 miljonit eurot. Krediidi- ja finantseerimisasutuste kaudu 2025. aastal uusi laene ei antud. Põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele põllumajandusmaa ostuks laenati 3,15 miljonit eurot ja mittetulundusühingutele ning sihtasutustele toetuste sildfinantseerimiseks laenati 0,47 miljonit eurot. Seoses 2023. kuni 2025. aasta erakorralistest ilmastikuoludest põhjustatud raske majandusliku olukorraga põllumajandussektoris ning sektori ajutiste makseraskuste leevendamiseks, kinnitas nõukogu 7.11.2025 laenumeetme „Käibelaeni kriisi leevendamiseks“. Seisuga 31.12.2025 oli sõlmitud 8 laenulepingut, kokku summas 0,96 miljonit eurot. Põllumajandusmaa kapitalirendi lepinguid sõlmiti 7,49 miljoni euro ulatuses. Tulenevalt 6.06.2025 nõukogu otsusest ja Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi 12.06.2025 suunisest, pakuti meetme „Laen väikese ja keskmise

suurusega ettevõtjatele“ raames maapiirkonna ettevõtjatele PRIA taotluste sildfinantseerimise võimalust tähtajaliselt kuni 30.11.2025 (OTKA maksetaotluste sildfinantseerimine), millega võimaldati ettevõtjatele MAK 2014-2020 projektide sujuv lõpetamine. 2025. aastal väljastati 15 OTKA toetuste sildfinantseerimise laenu summas 1,35 miljonit eurot. Eluaseme kaaslaenu lepinguid sõlmiti 7,70 miljoni euro ulatuses. Nõukogu otsustas 04.12.2024 jätkata pilootprojekti „Eluaseme kaaslaen krediidasutusega“ pakkumisega MES-i omavahendite arvelt 2025. aastal ning 12.12.2025 võttis vastu otsuse jätkata pilootprogrammi pakkumisega MES-i omavahendite arvelt kuni 31.12.2026.

Sihtasutus valitseb finantskorraldusvahendeid põhikirja punkti 2.2.2 alusel oma varast lahus ega seo finantskorraldusvahendi rakendamist oma vara arvel tehtava tehinguga. Sihtasutus on sõlminud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga sihtfondide haldamiseks rahastamislepingud. Sihtasutus valitseb kaheksat kalanduse sihtfondi. 2025. aastal lisandusid senisele kuuele kalanduse sihtfondile kaks uut sihtfondi- vesiviljelustoodete tootjate sihtfond ja kalapüügi- ja vesiviljelustoodete töötajate sihtfond, mis on Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi 2021-2027 (EMKVF) rakenduskava rahastamisvahendid. Leping nimetatud fondide haldamiseks sõlmiti 26.09.2025. Laene fondidest 2025. aastal veel ei väljastatud. EMKVF fondidesse tehti 2025. aasta novembris sisse makse 3,6 miljonit eurot. Seisuga 31.12.2025 oli kalanduse sihtfondide laenuportfelli suuruseks 9,94 miljonit eurot, kehtivaid laenulepinguid 30. Aasta jooksul sõlmiti 4 uut laenulepingu summas 1,17 miljonit eurot. Seisuga 31.12.2025 oli Maaelu arengukava (MAK) 2014-2020 sihtfondi sisse makseid tehtud kokku summas 56,46 miljonit eurot, 2025. aastal tehti sihtfondi täiendavaid sisse makseid summas 3,90 miljonit eurot. MAK rahastamisvahendist on kokku väljastatud laene summas 60,55 miljonit eurot. 2025. aastal sõlmiti sihtfondist 27 laenulepingut kokku summas 3,75 miljonit eurot. MAK fondi eelarvest jäi kasutamata 3,49 miljonit eurot, mis maksti riigile tagasi 2026. aasta alguses.

Sihtasutus sõlmis 29.07.2025 halduslepingu Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga Ühise Põllumajanduspoliitika strateegiakava 2023-2027 rahastamisvahendi sihtfondi haldamiseks. Fond on suunatud maapiirkonna ettevõtjate finantseerimiseks. Seisuga 31.12.2025 uusi laene fondist väljastatud ei olnud.

COVID-19 rahastamisvahendist 2025. aastal uusi laene ei antud, laenuportfelli suurus seisuga 31.12.2025 oli 40,64 miljonit eurot, kehtis 234 laenulepingut. COVID-19 kriisimeetmete laenufondist tehti riigile 2025. aastal tagasimakseid summas 9,89 miljonit eurot.

3. Sihtasutuse tegevus riigi poolt antavate ülesannete täitjana

Riigivaraseaduse tähendusest tulenevalt on MES riigi asutatud eraõiguslik sihtasutus. Tulenevalt 1. jaanuaril 2022. aastal jõustunud riigivaraseaduse uuest redaktsioonist, muutusid sihtasutuse jaoks seni kehtinud nõuded seoses osaluste raporteerimisega, mis on oluliseks sisendiks osaluste valitsemise koondaruande koostamisel.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium andis 11.10.2024 suunise meetmega „Eluaseme kaaslaen krediidasutusega“ jätkamiseks 2025. aastal ning 24.11.2025 suunise meetmega „Eluaseme kaaslaen krediidasutusega“ jätkamiseks 2026. aastal. Ministeeriumi hinnangul on kaaslaen väga oluline instrument maapiirkonnas turutõrke leevendamiseks. Turutõrke vähendamine aitab kaasa nii „Eesti 2035“ kui „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava (PõKa) aastani 2030“ eesmärkide täitmisele.

4. Maaelu maine kujundamine

MES tunnustas 2025. aastal maapiirkondade ettevõtjaid ja inimesi, kes on andnud tähelepanuväärse panuse põllumajanduse ja maaelu arendamiseks ning olnud oma tegevusega teistele eeskujuks. Välja anti parima lihavesisekarjakasvataja, parima piimakarjakasvataja, parima taimekasvataja, ning maamajanduserialade parima õpetaja/õppejõu ja õpilase aunimetused. MES liitus Eesti Maaülikooli Joosep Tootsi Fondiga, mille kaudu määrati MES-i stipendium viiele Eesti Maaülikooli üliõpilasele. Maapiirkonna ettevõtluse elavdamiseks ja maakogukonna

sidusaks arendamiseks osaleb sihtasutus koostööprojektides, mis aitavad tõsta maaelu mainet.

5. Arendustegevus

MES strateegiakava on kinnitatud aastateks 2020-2030, see on aluseks aastapõhiste tegevuskavade ja eelarvete koostamisel.

Alates 2023. aastast omab sihtasutus ISO 9001 kvaliteedijuhtimissüsteemi sertifikaati. Juhtimissüsteemi käsitlusalaks on finantsvahendite kättesaadavuse parandamine, maapiirkonna tervikliku elu- ja ettevõtluskeskkonna kujundamine.

6. Sihtasutuse juhtimine

Nõukogu on sihtasutuse juhtimisorgan. Nõukogu ülesandeks on sihtasutuse tegevuse kavandamine, sihtasutuse juhtimise korraldamine ja järelevalve teostamine sihtasutuse tegevuse üle. Oma ülesannete täitmiseks on nõukogul seadustest ja sihtasutuse põhikirjast tulenevad õigused ja kohustused. Nõukogu töö toimub kinnitatud reglemendi alusel. Nõukogu on kolme kuni üheteistkümne liikmeline. Nõukogu liikmed määratakse regionaalministri poolt viieks aastaks, vähemalt üks nõukogu liige määratakse rahandusministri ettepanekul, üks nõukogu liige määratakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ametnike või töötajate seast, kolm nõukogu liiget määratakse lähtudes maasettevõtluse valdkondadest.

Regionaal- ja põllumajandusminister kutsus 2025. aastal tagasi 5 liiget ja määras nõukogusse 3 liiget, seisuga 31.12.2025 oli sihtasutuse nõukogus 7 liiget.

Nõukogu liikmetele makstakse tasu vastavalt riigivaraseadusele ja rahandusministri 16.11.2017 määrusele nr 87 „Riigi asutatud sihtasutuse nõukogu liikmete ning riigi osalusega äriühingu nõukogu organi töös osalevate nõukogu liikmete tasustamise kord ja tasude piirmäärad“, mille alusel kehtestati asutajaõiguste teostaja 04.12.2020 otsusega nõukogu liikmete tasud alates 01.01.2021.

Nõukogu ainupädevuses on:

1. vajadusel sihtasutuse pikaajalise tegevusstrateegia määramine;
2. hiljemalt majandusaasta alguseks aastaste tegevuseesmärkide kinnitamine;
3. asutajaõiguste teostajale esitatava aastaelarve kinnitamine;
4. sihtasutuse majandusaasta aruande heakskiitmine pärast raamatupidamise aastaaruannet auditeerinud vandeaudiitori ärakuulamist;
5. sihtasutuse struktuuri kinnitamine;
6. sihtasutuse varade kasutamise üldpõhimõtete kinnitamine;
7. audiitorite arvu määramine, audiitori nimetamine ja nende tasustamise korra kindlaksmääramine;
8. juhatuse liikmete nimetamine ja juhatuse liikmete tagasikutsumise otsustamine;
9. juhatuse liikmete tasu suuruse ja maksmise korra otsustamine;
10. nõusoleku andmine igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemiseks;
11. muudest seadustest ja sihtasutuse põhikirjast tulenevate otsuste tegemine.
12. sihtasutuse sihtkapitali vähendamise ja rahaliste vahendite riigi tuludesse tagastamise otsuse tegemine vastavalt põhikirja punktile 3.8.

Juhatus esitab nõukogule vähemalt kord kvartalis ülevaate sihtasutuse majandustegevusest ja majanduslikust seisundist, samuti kohustub teatama kohe sihtasutuse majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja muudest sihtasutuse majandustegevusega seotud olulistest asjaoludest. Lisaks põhikirjast tulenevale aruandlusele esitab juhatus nõukogule järgnevad aruanded:

1. perioodil väljastatud käenduslepingud (käendusklientide analüüs maakondade ja tegevusalade lõikes) 1 kord kvartalis;
2. perioodil väljastatud laenulepingud (laenuklientide analüüs maakondade ja tegevusalade lõikes) 1 kord kvartalis;
3. laenulepinguid mittetäitvate laenusaaajate nimekiri 1 kord kvartalis;

4. käenduslepingute nimekiri (sh provisjonid) 1 kord aastas;
5. laenulepingute nimekiri (sh allahindlused) 1 kord aastas.

6.1 Nõukogu peamised tegevused 2025. aastal

Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem, kui neli korda aastas. Nõukogu töökorra kehtestab nõukogu. 2025. aastal toimus 13 nõukogu koosolekut. Koosolekut kokku kutsumata, elektroonilise hääletuse kaudu võeti vastu 4 otsust.

Nõukogu võttis 2025. aastal vastu 18 otsust seoses sihtasutuse tegevuse kavandamisega, juhtimise korraldamisega ja järelevalve teostamisega tegevuse üle, muuhulgas otsustas:

- kiita heaks 2024. aasta majandusaasta aruanne;
- korraldada sihtasutuse 2025-2028 majandusaasta raamatupidamise aastaaruannete audiitorkontrolli teostaja valimine;
- kinnitada sihtasutuse finantsplaan aastateks 2025-2029;
- lõpetada ühekordse õpitoetuse välja andmine Eesti maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli maamajandusega seotud üliõpilastele seni kehtinud kujul. Anda juhatusele volitus sõlmida Sihtasutus Eesti Maaülikooli Joosep Tootsi Fondiga leping Eesti maaülikooli tudengite toetamiseks;
- nimetada sihtasutuse 2025-2028 majandusaastate raamatupidamise aastaaruannete ja tehingute audiitorkontrolli teostajaks KPMG Baltics OÜ;
- korraldada sihtasutusele kuuluvate kinnistute võõrandamiseks avalik kirjalik enampakkumine;
- muuta juhatuse krediidikomitee laenude ja käenduste andmise otsustuspädevuste piirmäärasid;
- kinnitada kriisimeede „Käibelaen kriisi leevendamiseks“;
- jätkata pilootprojekti „Eluaseme kaaslaen krediidasutusega“ pakkumisega MES omavahendite arvelt kuni 31.12.2026;
- kinnitada 2026. aasta eelarve ja tegevuse eesmärgid.

Nõukogu otsustuspädevuses on laenude või käenduste andmine kui uue laenu ja olemasolevate laenu- ja käendusjääkide summa ettevõtja kohta on suurem kui 1 500 000 eurot. Käendatav summa kokku ei või ületada 2 500 000 eurot ettevõtte kohta. Juhatuse krediidikomitee poolt suunati sihtasutuse nõukogusse menetlemiseks 2025. aastal kokku 14 projekti, nendest 10 käenduse taotlust ja 4 laenu taotlust.

Maaelu Edendamise Sihtasutuse 2025. aasta majandusaasta aruannet auditeeris KPMG Baltics OÜ vandeaudiitor Eero Kaup, kes esitas vandeaudiitori aruandes arvamuse, et raamatupidamise aastaaruanne kajastab kõigis olulistes osades õiglaselt sihtasutuse finantsseisundit seisuga 31.12.2025 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

Lisa 1. Sihtasutuse nõukogu- ja juhatuse liikmetele makstud tasud 2025. aastal

AMETIISIKUTE PALGAANDMETE ESITAMISE KOONDTABEL

Maaelu Edendamise Sihtasutus

Ametiisiku andmed		Töötasu liik			Palga (tasu) kogusumma	Periood	Teenistus- või töösuhte vorm (teenistusse nimetamine, valimine, teenistus-, tööleping, töövõtuleping)
Ametikoht	Ametiisiku nimi	1.Põhipalk	2.Lisatasud ja hüvitised	3. Muud tasud KOKKU			
Nõukogu liige	Marko Gorban	3360,00			3360,00	01.01.2025-31.08.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Sirje Potisepp	3600,00			3600,00	01.01.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Lemmi Oro	3600,00			3600,00	01.01.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Ando Eelmaa	3300,00			3300,00	01.01.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Madis Timpson	3300,00			3300,00	01.01.2025-24.11.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Jaan Sõrra	1200,00			1200,00	01.01.2025-07.05.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Madis Pärtel	1658,19			1658,19	01.09.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Ando Kiviberg	3000,00			3000,00	01.01.2025-24.11.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Ivari Padar	1200,00			1200,00	01.01.2025-07.05.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Ülle Rajasalu	300,00			300,00	24.11.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Ranet Roositalu	3150,00			3150,00	01.01.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Nõukogu liige	Kaspar Taimsoo	300,00			300,00	24.11.2025-31.12.2025	Teenistusse nimetamine
Juhatuse liige	Meelis Annus	73213,08		16311,35	89524,43	01.01.2025-31.12.2025	Teenistusleping